

Dagens ord fra præsten

Hvad kan vi lære af pesten?

Af Kristian Ditlev Jensen, sognepræst i Skagen og Hulsig

I 1527 bad den daværende fyrste i det østlige Tyskland præsten Martin Luther om, sammen med alle andre fra Wittenbergs universitet, at flygte fra den pest, som var brudt ud i byen. I stedet skulle de alle fortsætte deres aktiviteter fra byen Jena.

Luther nægtede.

Da verden igen var faldet til ro, skrev han et lille skrift om, hvorfor han blev i byen i stedet for at prøve at komme i sikkerhed. Det er en gammel tekst. Så gammel, at alene titlen næsten er uforståelig, selv hvis man faktisk kan tysk. Heldigvis er *Ob Man vor dem Sterben der Pestilenz, vnd wer, Fliehen muge* netop blevet oversat til dansk, hvor titlen – noget enklere – blot er blevet til *Hvordan man skal forholde sig ved epidemier*.

Bogen handler, dybest set, om balancen mellem religiøs praksis som noget åndeligt og noget pragmatisk. Skal vi sidde og bede til Gud – eller skal vi vaske de syge og købe ind til de ældre? Skal en præst partout møde op i en kirke, hvor han kan risikere at smitte de ældre eller efterladte – eller selv blive smittet – eller er det okay, at man i en periode streamer gudstjenesterne, skriver opslag på Facebook og ellers holder alle bisættelser i stilhed med kun få deltagere? Svaret er, naturligvis, at man skal gøre begge dele. Men Luther betoner faktisk det praktiske frem for det åndelige. I en krise gør det ikke noget, mener han, at man også lige tænker sig om.

Luther lyder faktisk næsten som nutidens sundhedsmyndigheder, når han siger, hvordan man skal gebærde sig. Han er praktisk og saglig og

myndig som en anden Søren Brostrøm, direktøren for Sundhedsstyrelsen, som dagligt toner frem på vore TV-skærme.

“Undgå også personer og steder, hvor næsten ikke behøver dig, eller hvor sygdommen flourerer,” skriver Luther et sted.

Det afgørende i Luthers lille skrift er ideen om, at man skal elske – og dermed altså også diakonisk hjælpe, pleje, helbrede, beskytte og drage omsorg for – sin næste. Og hvis ens adfærd betyder, at man selv bliver syg eller ligefrem dør – og dermed *ikke* kan hjælpe sin næste længere – ja, så har man faktisk dummet sig lidt, set med kristne øjne. Man skal, som vi i dag siger næsten med ordsprogsagtig kliché, ligesom i flyet altid huske at give sig selv iltmasken på, før man hjælper sin sidemand med hans eller hendes.

Luther lægger vægt på, at samfundsordenen skal opretholdes. Man skal ikke selv tage vare på alting. Det er samfundets pligt at sørge for sygehuse til de ramte, det er politiet, der skal beskytte borgerne, og det er kirken, der skal tage sig af ritualerne vedrørende de døde. Man kan ikke overlade alt til den enkelte, heller ikke selv om en pest hænger. Dog understreger Luther, at man ikke bare kan rende af posten, uden videre. Hvis man har en syg nabo eller et vigtigt arbejde, man skal passe, så må man ikke bare flygte. Som minimum skal man finde en anden, der kan erstatte ens funktion. Men det *er* faktisk i orden, skriver Luther, at man passer godt på sig selv i en tid med pest. Det er i orden at isolere sig. Eller ligefrem at flygte.

For hvem skulle ellers være der til at tage sig af alle de mennesker, som efter pesten står rystede tilbage, fordi de er blevet ramt, hvis vi *alle* bliver ramt?

I en tid, hvor vi alle er bange, usikre og utrygge, er det dejligt at læse, at man – selv for 500 år siden – tog sig virkelig godt af hinanden. Og den lutherdom, som vi i de seneste 500 år har levet i her i Danmark, udfolder sig jo ekstra smukt i disse dage, for eksempel i den næstekærlighed, vi kan se på hospitalerne, i nødbørnehaverne, i ældresektoren og hjemme i alle familierne,

som strammer sig an for at beskytte sig selv, hinanden og dermed os alle sammen.

Amen.